

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор НТУ «ХПІ»

_____ Євген СОКОЛ

« ___ » _____ 2023 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА «ІСТОРІЯ НАУКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВО»

третього (доктора філософії) рівня вищої освіти

за спеціальністю **032 – Історія та археологія**

галузі знань **03 – Гуманітарні науки**

СХВАЛЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ НТУ «ХПІ»

Голова Вченої ради

_____ Леонід ТОВАЖНЯНСЬКИЙ

Протокол № ____

від « ___ » _____ 2023 р.

Харків 2023 р.

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми**

Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Галузь знань	03 – Гуманітарні науки
Спеціальність	032 – Історія та археологія
Кваліфікація	Доктор філософії за спеціальністю «Історія та археологія»

СХВАЛЕНО

Комісією Методичної ради
«Методичне забезпечення підготовки
докторів філософії»
Голова комісії

_____ Ольга ДОЛЬСЬКА

« ____ » _____ 2023 р.

РЕКОМЕНДОВАНО

Методичною радою НТУ «ХПІ»
Заступник голови методичної ради

_____ Руслан МИГУЩЕНКО

« ____ » _____ 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри українознавства,
культурології та історії науки,
_____ Володимир СКЛЯР

« ____ » _____ 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Радою молодих вчених

_____ Дмитро ДАНИЛЬЧЕНКО

« ____ » _____ 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-наукової програми
д.і.н., професор кафедри інформаційно-
вимірювальних технологій і систем

_____ Олена ТВЕРИТНИКОВА

« ____ » _____ 2023 р.

РОЗРОБНИКИ:

1. Тверитникова Олена Євгенівна, д.і.н., зав. кафедри українознавства, культурології та історії науки НТУ «ХП».

2. Шишкіна Євгенія Костянтинівна, к.і.н., доц., доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки НТУ «ХП».

3. Робак Ігор Юрійович, д.і.н., проф. кафедри українознавства, культурології та історії науки НТУ «ХП».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Доктор історичних наук, доцент Салата Галина Володимирівна, доцент кафедри інформаційних технологій, Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

2. Доктор історичних наук, старший науковий співробітник Гамалія Віра Миколаївна, завідувач кафедри філософії та історії науки і техніки Державного університету інфраструктури та технологій, Київ, Україна

РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ ЗОВНІШНІХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ:

1. Державна установа Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України. Провідний науковий співробітник відділу історії та соціології науки і техніки, доктор історичних наук Литвинко Алла Степанівна, Київ, Україна

2. Центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька. Директор, кандидат історичних наук, професор Сергій Михайлович Куделко, Харків, Україна

3. Голова Харківського міського центру захисту історико-культурної спадщини ГО "УТОПК" Ярослав Володимирович Ліхолетов, Харків, Україна

ПЕРЕДМОВА

Відповідає Закону України «Про вищу освіту», Постанові Кабінету Міністрів України від 29.04.2015р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Постанові Кабінету Міністрів України від 30.12.2015р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» та Постанові Кабінету Міністрів України від 23.03.2016р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Наказу МОН України від 06.11.2015р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», вимогам Національної рамки кваліфікації для восьмого кваліфікаційного рівня <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>.

Зміни внесено групою забезпечення зі спеціальності 032 «Історія та археологія» факультету соціально-гуманітарних технологій Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» у складі затвердженому наказом НТУ «ХПІ» № 578 ОД від 30.12.2020 р.

Освітньо-наукова програма використовується під час:

- розроблення навчального плану та програм навчальних дисциплін;
- формування силабусів та робочих програм навчальних дисциплін, практик, індивідуальних завдань, тощо;
- формування індивідуальних планів аспірантів;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- атестації здобувачів вищої освіти;
- при акредитації та зовнішньому контролю якості підготовки фахівців.

Споживачами освітньо-наукової програми є:

- здобувачі вищої освіти;
- науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти (наукових установ);
  - науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю «Історія та археологія»;
  - екзаменаційна комісія вступного випробування ОНП та докторського іспиту зі спеціальності «Історія та археологія»;
  - приймальна комісія Університету;
  - роботодавці для отримання інформації щодо академічного та професійного профілю випускників;
  - компетентні фахівці з визнання документів про вищу освіту;
  - акредитаційні інституції;
  - при підсумковій атестації.

Освітньо-наукова програма поширюється на кафедри, що беруть участь у підготовці здобувачів ступеня доктор філософії за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 032 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

1 – ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ І СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», інститут соціально-гуманітарних технологій
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАЗВА КВАЛІФІКАЦІЇ МОВОЮ ОРИГІНАЛУ	Доктор філософії; доктор філософії з історії
ОФІЦІЙНА НАЗВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ	Освітньо-наукова програма «Історія науки та українознавство»
ТИП ДИПЛОМУ ТА ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ	Диплом доктора філософії, одиничний, 40 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
ФОРМА НАВЧАННЯ	Очна / заочна
НАЯВНІСТЬ АКРЕДИТАЦІЇ	Немає
ЦИКЛ/РІВЕНЬ	НРК України – 8 рівень, FQ–EHEA – третій цикл, EQF–LLL – 8 рівень
ПЕРЕДУМОВИ	Наявність ступеню вищої освіти «магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
МОВА ВИКЛАДАННЯ	Українська
ТЕРМІН ДІЇ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ	До введення в дію стандарту вищої освіти
ПОСИЛАННЯ НА ПОСТІЙНЕ РОЗМІЩЕННЯ ОПИСУ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ	http://web.kpi.kharkov.ua/phd/?page_id=4121

2 – МЕТА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Підготовка науково-педагогічних кадрів, що передбачає здобуття компетентностей, необхідних для генерування нових ідей та розв'язання комплексних наукових проблем у галузі історичної науки, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, проведення власних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

3 – ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

ПРЕДМЕТНА ОБЛАСТЬ (ГАЛУЗЬ ЗНАТЬ, СПЕЦІАЛЬНІСТЬ, СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	Галузь знань: Гуманітарні науки Спеціальність: Історія та археологія.
ОРІЄНТАЦІЯ ПРОГРАМИ	Освітньо-наукова, академічна. Структура програми передбачає виконання освітньої та наукової складових. Наукова складова виконується під час усього терміну навчання, не переривається на освітню складову, сесію і практику. Зміст кожної складової програми орієнтується на сучасні наукові досягнення в галузі історичної науки в Україні та за кордоном.
ОСНОВНИЙ ФОКУС ПРОГРАМИ	Об'єкти вивчення та діяльності – історія розвитку науки і техніки, сучасні напрями історичних досліджень та методологія історії, міждисциплінарні дослідження у галузі українознавства (етнологія, культурологія, історична регіоналістика, краєзнавство, політика пам'яті, усна історія, історія повсякдення, digital-історія, історична біографістика

	<p>тощо).</p> <p>Ключові слова: історія України, Слобожанщина, українознавство, історія науки і техніки, методологія історії, культурологія, етнологія, історична регіоналістика, краєзнавство, політика пам'яті, усна історія, історія повсякдення, digital-історія, історична біографістика, сучасна українська історіографія.</p>
ОСОБЛИВОСТІ ПРОГРАМИ	Програма є багатопрофільною і передбачає науково-педагогічну підготовку для формування навичок у сфері дослідницької та педагогічної діяльності.
НАУКОВИЙ НАПРЯМ ПРОГРАМИ	<p>Наукова складова ОНП виконується увесь термін навчання в аспірантурі, не переривається на теоретичне навчання і педагогічну практику. Виконання наукової роботи, підготовка наукових публікацій та рукопису дисертації забезпечують формування інтегральної компетентності. Наукова робота здійснюється під керівництвом одного або двох керівників. Висвітлення результатів наукової роботи передбачає публікацію наукових статей, виступи на конференціях і оформлення рукопису у вигляді дисертації після виконання ОНП. Загальний план роботи над дисертацією регламентується сторінкою «D». Контроль за виконанням наукової роботи проводиться у рамках проміжної атестації (звітування сторінки «E» та річна атестація сторінка «F»). З науковим керівником (керівниками) аспірантом обговорюється тема дисертаційної роботи, яка може бути підтримана у напрямках «Історія науки і техніки», «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни», «Історія України» та в рамках фундаментальної НДР, над якою працює кафедра з 2019 року «Історія та культура Слобожанщини як складова цивілізаційного поступу України наприкінці XIX – на початку XXI ст.» (№ ДР 0119U002616).</p>
4 – ПРИДАТНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА ПОДАЛЬШОГО НАВЧАННЯ	
ПРИДАТНІСТЬ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ	<p>Випускники можуть працювати за такими професіями (згідно Національного класифікатора професій ДК 003:2010):</p> <p>2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2431 Професіонали в галузі архівної справи, зберігання музейних та бібліотечних фондів</p> <p>2442 Професіонали в галузі археографії, археології, географії, кримінології, палеографії та соціології</p> <p>2443 Професіонали в галузі філософії, історії та політології</p>
ПОДАЛЬШЕ НАВЧАННЯ	Можливе подальше продовження освіти за четвертим (науковим) рівнем вищої освіти, а також підвищення кваліфікації
5 – ВИКЛАДАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ	Загальний стиль навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, консультацій, тренінгів, педагогічних практик, самостійного вивчення, виконання самостійного наукового дослідження на основі опрацювання історичних джерел, монографій, періодичних наукових видань.

ОЦІНЮВАННЯ	Поточний та підсумковий контроль знань (опитування, контрольні та індивідуальні завдання, тестування тощо), заліки та іспити (усні та письмові), презентації, захист звіту з практики, публічний захист дисертаційної роботи.
------------	---

6 – ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	Здатність розв'язувати комплексні проблеми історичної науки, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань.
ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ВИЗНАЧЕНІ ПРОЕКТОМ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ДЛЯ РІВНЯ PhD)	<p>K01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>K02. Вміння здійснювати дослідження на відповідному науковому рівні.</p> <p>K03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>K04. Здатність розширювати загальний культурний кругозор, формувати системний науковий світогляд і слідувати нормам професійної етики.</p> <p>K05. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, управління науковими проектами, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>K06. Опанування іноземної мови в обсязі достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.</p>
СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (ВИЗНАЧЕНІ ПРОЕКТОМ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ДЛЯ РІВНЯ PhD)	<p>K07. Здатність здійснювати історіографічну критику, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.</p> <p>K08. Володіння основами наукового пошуку історичних джерел та здійснення їхнього аналізу, з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.</p> <p>K09. Здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки. Вміння здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження із найактуальніших історичних проблем.</p> <p>K10. Розуміння основних причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей історичного процесу, набуття навичок критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.</p> <p>K11. Розуміння тенденцій розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхнього зв'язку з минулим досвідом. Вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.</p> <p>K12. Спіратись на останні наукові досягнення історичної науки у викладацькій діяльності.</p>

7 – ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ	PR01. Застосовувати абстрактне мислення, аналіз та синтез
----------------------	---

для генерації ідей, уявлень, теорій в напрямку наукових досліджень.

ПР02.Проводити власні наукові дослідження на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньо-наукової програми.

ПР03.Генерувати нові ідеї в напрямі наукових досліджень і розробляти алгоритми їх перевірки та впровадження.

ПР04.Демонструвати системний науковий світогляд, професійну етику та загальний культурний кругозір.

ПР05.Демонструвати універсальні навички дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, управління науковими проектами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

ПР06.Опанувати іноземну мову в обсязі достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

ПР07. Володіти методологією історіографічної критики, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.

ПР08. Знати та володіти основами наукового пошуку історичних джерел і здійснення їхнього аналізу з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.

ПР09. Демонструвати здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки, вміти здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження з найбільш актуальних історичних проблем.

ПР10. Розуміти основні причинно-наслідкові зв'язки та закономірності історичного процесу, демонструвати навички критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.

ПР11. Розуміти тенденції розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхній зв'язок з минулим досвідом. Демонструвати вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.

ПР12. Демонструвати здатність враховувати новітні досягнення історичної науки у викладацькій діяльності.

8 – РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	Постановою КМ №365 від 24.03.2021 р.). Відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р., № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №365 від 24.03.2021 р.).
ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	Відповідає технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р., № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ №365 від 24.03.2021 р.).

9 – АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

НАЦІОНАЛЬНА КРЕДИТНА МОБІЛЬНІСТЬ	На основі двосторонніх договорів між Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут» та закладами вищої освіти України
МІЖНАРОДНА КРЕДИТНА МОБІЛЬНІСТЬ	Міжнародна академічна мобільність здійснюється відповідно до міжнародних угод, укладених між Національним технічним університетом «Харківський політехнічний інститут» та університетами-партнерами
НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	Не передбачено

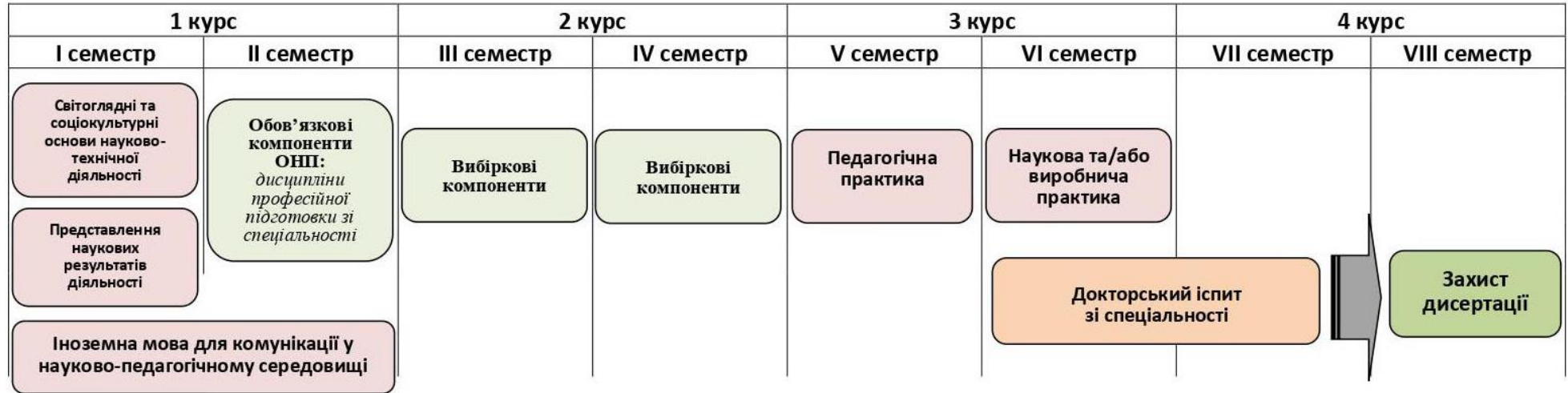
2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1 Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (дисципліни, проекти / роботи, практика, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА			
1.1 Обов'язкові компоненти ОНП			
1.1.1	Світоглядні та соціокультурні основи науково-технічної діяльності	4,0	Екзамен
1.1.2	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі	8,0	Екзамен
1.1.3	Представлення наукових результатів	2,0	Залік
1.1.4	Історія України в глобальному вимірі	4,0	Екзамен
1.1.5	Методологія наукових досліджень	2,0	Екзамен
1.1.6	Педагогічна практика	2,0	Залік
1.1.7	Наукова практика	2,0	Залік
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	24,0	
1.2. Вибіркові навчальні дисципліни дисципліни зі спеціальності			
1.2.1	Історія української науки і техніки	4,0	Екзамен
1.2.2	Сучасні напрями історичних досліджень	4,0	Екзамен
1.2.3	Історія української державності	4,0	Екзамен
1.2.4	Українське національне відродження 1920-х рр	4,0	Екзамен
1.2.5	Етномовні процеси в Україні у ХХ на початку ХХІ ст	4,0	Екзамен
1.2.6	Історія НТУ «ХП»	4,0	Екзамен
1.2.7	Історія культури Слобідської України	4,0	Екзамен
1.2.8	Усна історія як метод та джерело дослідження	4,0	Екзамен
1.2.9	Історія релігії та української церкви	4,0	Екзамен
1.3. Вибіркові навчальні дисципліни загальної підготовки			
1.3.1	Сучасні моделі та методи штучного інтелекту	4,0	Залік
1.3.2	Інформаційні технології обробки великих даних	4,0	Залік
1.3.3	Інформаційні технології в розподілених системах	4,0	Залік
1.3.4	Інформаційні технології підтримки прийняття рішень	4,0	Залік
1.3.5	Сучасні технології управління інформацією	4,0	Залік
1.3.6	Управління науковими проектами та дослідженнями	4,0	Залік
1.3.7	Управління науково-технологічним розвитком підприємств	4,0	Залік
1.3.8	Основи педагогіки вищої школи	4,0	Залік

1.3.9	Педагогічна риторика	4,0	Залік
1.3.10	Професійна культура викладача	4,0	Залік
1.3.11	Методологія і логіка науково-педагогічної діяльності у вищій технічній школі	4,0	Залік
1.3.12	Правове регулювання авторського права	4,0	Залік
1.3.13	Інновації, технології та патентне право	4,0	Залік
1.3.14	Науково-технічні інформаційні ресурси та патентно-кон'юнктурні дослідження	4,0	Залік
1.3.15	Управління інтелектуальною власністю	4,0	Залік
1.3.16	Математичне та комп'ютерне моделювання складних систем	4,0	Залік
1.3.17	Ймовірнісні та нечіткі моделі та методи в техніці та економіці	4,0	Залік
1.3.18	Математичні методи обчислювального інтелекту та машинного навчання	4,0	Залік
	Загальний обсяг вибіркових дисциплін	16,0	
2. НАУКОВА СКЛАДОВА			
2.1	Наукові праці		Статті, поточна атестація
2.2	Кваліфікаційна наукова праця		Рукопис дисертації
Докторський іспит зі спеціальності			
	ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ	40,0	

2.2 Структурно-логічна схема ОНП

Науково-дослідна робота за темою дисертації:

Затвердження теми та плану роботи над дисертацією.
Літературний пошук та його критичне оцінювання.
Формулювання задач дослідження та вибір експериментальних методів.
Перший етап дослідів, обговорення одержаних первинних результатів.
Підготовка (чернеток) рукописів матеріалів до публікації.

Напрацювання експериментального матеріалу, його обробка.
Підтвердження або перегляд наукової гіпотези.
Підготовка наукових публікацій та апробації результатів.
Виступ на конференціях.

Напрацювання експериментального матеріалу, його обробка, обговорення.
Підготовка наукових публікацій.
Виступ на конференціях.
Формування новизни та практичного значення результатів дисертаційної роботи.

Підготовка та представлення рукопису.
Подання дисертації до захисту.

2.3 Розподіл змісту освітньо-наукової програми за групами компонент та циклами підготовки

№ п/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредитів ECTS / %)		
		Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Всього за весь термін навчання
1	Обов'язкові навчальні дисципліни	20 / 50	-	20 / 50
2	Вибіркові навчальні дисципліни	-	16 / 40	16 / 40
3	Практика (<i>педагогічна</i>)	2 / 5	-	2 / 5
4	Практика (<i>наукова</i>)	2/5	-	2 / 5
Всього за весь термін навчання		24 / 60	16 / 40	40 / 100

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Поточна атестація

За весь термін навчання аспірант два рази на рік звітує про виконання індивідуального плану (сторінки **Е** та **Ф**) на засіданні випускової кафедри, вченій раді інституту і щорічно атестується науковим керівником відповідно до графіку навчального процесу.

Докторський іспит зі спеціальності

Основне завдання докторського іспиту зі спеціальності – показати результати комплексної професійно-наукової підготовки аспірантів до науково-педагогічної діяльності; встановити рівень набуття аспірантом теоретичних знань, умінь, навичок і відповідних компетентностей та підготовленості аспіранта до самостійної науково-дослідної діяльності.

Іспит базується на теоретичних знаннях, одержаних за строк навчання в перші два роки та обзори науково-дослідних робіт, виконаних аспірантом. Іспит приводиться на 3-4 курсі, триває два дні та складається з двох частин. Зміст докторського іспиту висвітлюється та затверджується відповідною програмою. Перша частина становить письмовий іспит тривалістю ~ 4 години та слугує для перевірки теоретичних знань зі спеціальності та споріднених царин. Друга частина іспиту слугує для перевірки навичок аспіранта (формулювати питання, складати план досліджень, пояснювати результати, компетентність у своєму напрямі дослідження) та складається з таких компонентів: письмовий документ по завершенні

<p>Вимоги до дисертаційної роботи</p>	<p>свого дослідження максимум 10 сторінок (Анотація, Вступ, Методи, Результати, Обговорення); огляд публікації з напряму дослідження аспіранта; 30-ти хвилинне усне опитування від екзаменаційного комітету (до слів «я не знаю»). Після здачі докторського іспиту аспірант формує дисертаційну роботу.</p> <p>Здобувач повинен підготувати дисертацію, опублікувати основні наукові результати у наукових публікаціях, набути теоретичні знання, уміння, навички та відповідні компетентності.</p> <p>Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань і підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.</p> <p>Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН. Мінімальний та максимальний обсяг основного тексту дисертації становить 6,5-9 авторських аркушів.</p>
<p>Підсумкова атестація</p>	<p>Науково-дослідна робота аспіранта, що виконується в рамках теми дисертаційної роботи, є головним елементом у підготовці за освітньо-науковою програмою. За час її опрацювання аспірант навчається самостійно виконувати науковий пошук, обирати й обґрунтовувати методи дослідження та аналізувати результати своєї роботи. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який несе повну відповідальність за підготовку аспіранта та своєчасне виконання, подачу дисертаційної роботи.</p> <p>Підготовка дисертаційної роботи та її захист є завершенням навчання на третьому освітньо-науковому рівні.</p> <p>Атестація випускників освітньо-наукової програми спеціальності 032 «Історія та археологія» проводиться у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти Доктор філософії з присвоєнням кваліфікації: доктор філософії з історії.</p>

4. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Принципи та процедури забезпечення якості освіти

Принципи:

- відповідність європейським і національним стандартам якості вищої освіти;
- автономія закладу вищої освіти, який відповідає за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- системний підхід, що передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу;
- здійснення моніторингу якості освіти;
- залучення аспірантів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
- відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості.

Процедури:

- удосконалення планування освітньо-наукової діяльності;
- затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітньо-наукових програм;
- підвищення якості підготовки контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу Університету;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність Університету;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях викладачів та здобувачів вищої освіти.

Моніторинг та періодичний перегляд програм

Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітньо-наукових програм мають на меті гарантувати відповідний рівень надання освітніх послуг, а також створює сприятливе й ефективне навчальне середовище для здобувачів вищої освіти. Це передбачає оцінювання: змісту програми, гарантуючи відповідність програми сучасним вимогам; потреб суспільства, що змінюються; навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і результатів завершення освітньо-наукової програми; ефективності процедур оцінювання аспірантів; очікувань, потреб і задоволеності здобувачів вищої освіти змістом та процесом навчання; навчального середовища відповідності меті і змісту програми; якості сервісних послуг для здобувачів вищої освіти. Програми регулярно переглядають і оновлюють після завершення повного циклу підготовки до початку нового навчального року.

Оцінювання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання аспірантів здійснюється під час проведення контрольних та моніторингових заходів. Заходи передбачають поточний і семестровий контроль, звітування та атестація. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння і засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення науково-дослідних робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, публічно чи письмово представляти певний матеріал тощо. Формами поточного контролю є: виконання індивідуальних завдань; виконання тестових завдань;

виконання контрольних робіт, які виконуються в аудиторії або під час самостійної роботи; написання і захист рефератів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на відповідному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах. Підсумковий контроль включає семестровий контроль (екзамен, диференційований залік з конкретної навчальної дисципліни) та атестацію аспіранта.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Навчальні дисципліни, з яких заплановано проведення моніторингових контрольних робіт, терміни проведення контрольних заходів визначаються графіком навчального процесу.

Оцінювання результатів навчання аспірантів Університету проводиться методами, що відповідають специфіці конкретної навчальної дисципліни.

Моніторинг успішності аспіранта здійснюється за допомогою 100-бальної системи оцінювання з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників

Система підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників розробляється у відповідності до діючої нормативної бази та будується на таких принципах: обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.

Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Наявне кадрове, матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення зі спеціальності відповідає вимогам діючих Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та забезпечує реалізацію державних вимог до фахівця з вищою освітою.

Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом

З метою управління освітніми процесами розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної компанії, планування та організації навчального процесу; доступу до навчальних

	ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторингу дотримання стандартів якості. Для управління якістю освітньої діяльності в Університеті створена інформаційна система АСУ НП.
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації розміщена у відкритому доступі на сайті НТУ «ХП».
Дотримання академічної доброчесності працівниками Університету та здобувачами вищої освіти	В Університеті працівниками та здобувачами вищої освіти здійснюється дотримання академічної доброчесності. Система забезпечення дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу базується на таких принципах: дотримання загальноприйнятих принципів моралі; демонстрація поваги до Конституції і законів України та дотримання їхніх норм; повага до всіх учасників освітнього процесу незалежно від їхнього світогляду, соціального стану, релігійної та національної приналежності; дотримання норм законодавства про авторське право; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; самостійне виконання індивідуальних завдань.
Система запобігання та виявлення академічного плагіату	Здійснюється перевірка на плагіат згідно з вимогами нормативних документів Університету.

5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.6	1.1.7	1.2.1	1.2.2	1.2.3	1.2.4	1.2.5	1.2.6	1.2.7	1.2.8	1.2.9	1.3	2.1	2.2
K01	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
K02	+				+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
K03	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
K04	+			+			+	+										+	+
K05			+				+											+	+
K06		+					+											+	+
K07				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+				+	+
K08					+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
K09					+		+		+						+	+		+	+
K10				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
K11				+	+		+	+	+						+			+	+
K12				+		+		+											

6. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (РН) ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.6	1.1.7	1.2.1	1.2.2	1.2.3.	1.2.4	1.2.5	1.2.6	1.2.7	1.2.8	1.2.9	1.3	2.1	2.2
ПР01	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР02	+				+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР03	+						+										+	+	+
ПР04	+			+			+	+										+	+
ПР05			+				+											+	+
ПР06		+					+											+	+
ПР07				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+				+	+
ПР08					+		+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПР09					+		+		+						+	+		+	+
ПР10				+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПР11				+	+		+	+	+						+			+	+
ПР12				+		+		+											